

Perearsti nimistusse saamine, võtmine ja määramine

26.10.2023

TERVISEKASSA

Septembrikuu näiteid

Keelduva vastuse on saanud:

- KOV, kelle eestkoste all on paarikuune imik kaasasündinud tervisemurega.
- KOV, kelle eestkoste all on alaealine laps.
- Noor paar, kes on kolunud kokku ja soetanud kodu oma varasemast kodukohast (maakonnast) kaugemale.
- Eestlane, kes elas aastaid välismaal ja kolis Eestisse tagasi. Oli üle aasta perearstita.
- Ema koos kolme lapsega.
- Välismaalane, kes töötab ja elab Eestis ning otsustas siia elama jääda ning perearsti leida.

Septembrikuu näiteid

Perearstide keeldumiste põhjendused

- „Majas sees arstid patsiente ei vaheta, sest arstid peavad omavahel hästi läbi saama.“
- „Olen juba varsti 80 aastane.“
- „Perearstil pidavat olema kõik asjad lahtised ja ta ei tea kas ta üldse perearstina jätkab.“
- „Nimistus palju eakaid ja vabu kohti hoian pereliikmetele.“
- „Nimistus on väga palju noori peresid, iganädalaselt sünnib mõni vastsündinu.“
- Lihtsalt ei vastata kodanike esitatud avaldustele.

Nimistusse saamine/määramine

Õiguslikud alused

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse¹ (edaspidi TTKS) 8§ (3) Igal Eesti kodanikul, elamisloa või elamisõiguse alusel Eestis elaval isikul ja ajutise viibimisalusega Eestis seaduslikult viibival ning ravikindlustuse seaduse § 5 lõike 1 kohaselt kindlustatud isikul (edaspidi ajutiselt Eestis viibiv välismaalane) on õigus registreeruda perearsti nimistusse ja vahetada kirjaliku avalduse alusel perearsti. **Isiku üleminekut uue perearsti nimistusse arvestatakse isiku andmete Tervisekassa andmekogusse edastamisele järgneva kalendrikuu esimesest päevast.**

NB! Teenust on inimesel õigus uuel perearstilt saada alates avalduse kinnitamisest järgnevast päevast.

NB! Kord kvartalis Tervisekassa teeb nimistust väljaarvamist.

Määrus nr 47 Perearsti nimistu moodustamise, muutmise ja võrdlemise alused ja kord ning perearsti nimistute piirarv § 4 (1) Perearst registreerib isiku nimistusse või keeldub nimistusse registreerimisest **seitsme** tööpäeva jooksul registreerimisavalduse esitamisest arvates.

NB! Palume perearsti haigestumise, puhkusel viibimise vms ajal pöördumistele vastavasisuliselt vastata ning teavitada vastuse viibimisest pöördujat.

Nimistusse võtmisest keeldumine

Keeldumiste põhjused

Määrus nr 47 § 4. Nimistusse registreerimine

(2) Perearst keeldub isiku registreerimisest nimistusse, kui nimistusse kantud isikute arv **ületab Tervisekassa määratud nimistu piirsuurust**, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul.

(3) Perearst **võib registreerida isiku nimistusse sõltumata nimistu piirsuurusest** ja nimistusse kantud isikute arvust, kui isiku:

1) registreerimisavalduses märgitud Eesti rahvastikuregistri elukoha aadress või välismaalase tegeliku elukoha aadress on perearsti teeninduspiirkonnas;

2) perekonnaliige on registreeritud nimistusse.

(5) Perearst **võib keelduda** isiku registreerimisest nimistusse, kui registreerimisavalduses märgitud isiku **Eesti rahvastikuregistri elukoha aadress või välismaalase tegeliku elukoha aadress ei ole perearsti teeninduspiirkonnas**.

TTKS § 8 (4¹) Perearsti nimistu piirsuurus on:

1) 1200–2000 isikut;

2) 2001–2400 isikut, kui nimistusse kantud isikutele osutab üldarstiabi koos perearstiga vähemalt üks arsti kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja;

Hea tahte koostöökokkulepe 2019

„Perearstiabi jätkusuutlikkuse tagamine“

- Peatükk III, alapeatükk B Osapooled peavad oluliseks punkt 2 - austada patsiendi õigusi
- Peatükk IV 1. eesmärk: igale Eesti elanikule perearsti nimistusse registreerimise võimaluse tagamine

Käesolevaga lepivad osapooled kokku järgmises:

b) inimese nõustamisel ja nimistusse määramisel lähtub Terviseamet (Tervisekassa) nimistu optimaalsest suurusest 1600 inimest, määrates inimese alternatiivsete valikute korral nimistusse, mis on sellest väiksem. Alternatiivsete valikute puudumise korral lahendatakse olukord juhtumipõhiselt;

c) perearst, kelle nimistu suurus on alla 1600 inimese, registreerib soovija nimistusse, kui inimene on selleks perearstile kirjalikult või elektroonselt digitaalallkirjastatud avalduse esitanud, **sõltumata sellest, kas inimese rahvastikuregistrijärgne elukoha aadress on perearsti teeninduspiirkonnas.**

Nimistusse saamine/määramine

Õiguslikud alused

TTKS § 8 (4³) Tervisekassa määrab perearsti nimistusse **mitteregistreerunud isiku** tema kirjaliku avalduse alusel nimistusse ning teeb muudatuse isikule ja perearstile teatavaks kirjalikult või elektrooniliselt seitsme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

NB! Tervisekassa enne pöördub perearsti poole palvega isik nimistusse võtta. Sundmääramist esineb harva.

NB! Tervisekassa võtab pöördumise/määramisel aluseks isiku elukoha ja perearsti teeninduspiirkonna sobivuse ning perearsti nimistu suuruse (Hea tahte koostöökokkulepest lähtuvalt eelistame esimestena alla 1600 inimesega nimistud).

NB! Inimese nimistusse võtmise otsustamise aluseks ei tohi olla eelnev vestlus avalduse esitajaga.

Teenuse saamise õigused

Vastsündinud

TTKS § 8 (3)

- (3¹) Eestis sündinud vastsündinu, kelle ema elukoht on rahvastikuregistri alusel Eestis, registreeritakse sünni järel automaatselt tema ema perearsti nimistusse.
- (3²) Kui vastsündinu ema ei ole registreeritud perearsti nimistusse, registreeritakse laps vanema või **eestkostja** kirjaliku avalduse alusel avalduses märgitud perearsti nimistusse või määrab lapsele perearsti Tervisekassa.

NB! Isikukoodi ja nimeta vastsündinut saab teenindada avades raviarve tundmatule isikule. Ambulatoorset ravijuhtu on võimalik hoida lahti kuni 365 ehk lapse isikukoodi ja nime selgumisel siduda raviarve isikuga ning esitada Tervisekassale, kui isiku ravi on lõppenud.

NB! Haigestunud vastsündinu puhul, kellel ei ole perearsti, rakendub:

TTKS § 9 (1) Perearsti teeninduspiirkond on Tervisekassa määratud üks või mitu kohaliku omavalitsuse üksust, linnaosa või osavalda, mille piires perearst ja temaga koos töötavad tervishoiutöötajad tagavad üldarstiabi osutamise nimistusse kuuluvatele isikutele, tehes vajaduse korral koduvisiite. **Teeninduspiirkonnas elavale või ajutiselt viibivale isikule, kes ei kuulu perearsti nimistusse, osutab perearst vältimatut abi.**

Teenuse saamise õigused

Välismaalased ja sõjapõgenikud

TTKS § 8 (3) Igal Eesti kodanikul, **elamisloa või elamisõiguse alusel Eestis elaval isikul ja ajutise viibimisalusega Eestis seaduslikult viibival** ning ravikindlustuse seaduse § 5 lõike 1 kohaselt kindlustatud isikul (edaspidi ajutiselt Eestis viibiv välismaalane) on õigus registreeruda perearsti nimistusse ja vahetada kirjaliku avalduse alusel perearsti.

Tervisekassa koduleheküljelt leitav info:

A) Kui oled Eestisse kolinud **välismaalane**, siis soovitame Teil keeleprobleemide puhul leida tõlk asjakohase perearstiabi saamiseks, mis on patsiendi enda kohustus vastuvõtule minnes ning mille kulud tuleb katta teenuse saajal ehk Teil. Tõlgina võib kasutada ka oma tugivõrgustikku kuuluvaid inimesi (pereliige, sugulane, sõber jt).

B) Kui oled **rahvusvahelise kaitse saaja (sh ajutise kaitse saaja) või eelpool nimetatu pereliige**, siis soovitame Teil pöörduda kohaliku omavalitsuse või Sotsiaalkindlustusameti poole tõlkeabi saamiseks, tuginedes välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse §-le 731 lg 1 p 3. Siinkohal loetakse tõlkekuludeks tõlget vajavaid asjaajamisega seotud olukordi (kohalikus omavalitsuses, riigiasutustes, õppeasutustes, **arstide visiidid** jne).

Perearstiabi teenusega seotud muud teemad

Perearsti õigused

1) Eesti Vabariigi riigikeeleks on eesti keel Keeleseaduse § 3 lg 1 alusel. Sellest lähtuvalt **ei ole perearst kohustatud võõrkeeles teenindama**, kuna võõrkeeles suhtlemisel ei pruugi erialase terminoloogia erinevuste tõttu arsti arusaam probleemist olla samaväärne kui eesti keeles. Kui perearst valdab mõnda võõrkeelt, siis on see pigem boonus ning perearst võib omal vastutusel vastuvõtul patsiendiga kasutada muud keelt kui eesti keel.

2) TTKS § 8 lõige 4¹ (3) perearstile nimistu **esmakordsel kinnitamisel kuni kaheks aastaks** perearstiga kokkuleppel ja teeninduspiirkonna teisi nimistuid arvestades väiksem kui käesoleva lõike punktis 1 või 2 sätestatud nimistu ülemine piirmäär.

NB! Alustava perearsti nimistu ülemise piirsuuruse fikseerimise aluseks on perearsti poolt esitatud **kirjalik avaldus** Tervisekassale.

NB! Muudel põhjustel nimistu ülemise piirsuuruse fikseerimiseks, mis on alla 2000, hetkel seaduslikku alust ei ole.

Perearstiabi teenusega seotud muud teemad

Teeninduspiirkonna muutmise otsus

1) TTKS § 35 (2) Perearsti nimistu kinnitab ning perearsti teeninduspiirkonna ja nimistu piirsuuruse määrab või muudab Tervisekassa.

TTKS § 72⁵. Perearstide teeninduspiirkonnad, mis ei ole kooskõlas käesoleva seaduse § 9 lõikega 1, **viiakse viidatud sättega vastavusse 2023. aasta 31. detsembriks.**

NB! 17.10.2023 seisuga on kõikide perearstide teeninduspiirkonnad vastavuses 2017. aastal läbiviidud haldusreformiga.

NB! Tänavat, majanumbrit jms teeninduspiirkonna määratlemisel enam ei arvestata.

Hea tahte koostöökokkulepe (2019)

IV peatükk, 1. eesmärk punkt d:

Eesti Perearstide Selts toetab perearsti teeninduspiirkonna laiendamist **minimaalselt kohaliku omavalitsuse üksusele.**

Head tahet koostöök!